

Datum
2014-03-17
Ert datum
2013-12-20

Vårt diarienummer
2014-110-1361
Er beteckning
N2013/5588/ENT

Kopia till:
Utbildningsdepartementet

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för företagen (SOU 2013:80)

Sammanfattning

- Centrala studiestödsnämnden (CSN) anser att utredningens intention att förenkla företagens uppgiftslämnande är bra.
- CSN ifrågasätter om tillräcklig nytta kan uppnås för företagen genom förslaget eftersom de kommunala uppgiftskraven för företag inte omfattas.
- CSN lyfter frågor om sekretesskydd.
- CSN efterlyser att utredningens förslag hade underbyggts av vunna erfarenheter från tidigare initiativ inom området.
- CSN är osäker på om behovsbilden för de 14 kartlagda myndigheterna överensstämmer med övriga myndigheters behov.
- CSN förutsätter att myndigheten inte ska vara skyldig att utveckla e-tjänster för att möjliggöra hämtning av uppgifter som myndigheten inte behöver.
- CSN påtalar en risk för inkonsekvens när det gäller rapporter om studieaktivitet från enskild huvudman respektive offentlig huvudman.
- CSN avstyrker förslaget om ett centralt uppbyggt register.
- CSN ifrågasätter värdet av den framtagna prototypen.
- CSN saknar en diskussion om gallringfrister i utredningen och anser att frågor om bevarande och gallring behöver förtydligas.
- CSN framhåller att frågan om organisation i den fortsatta beredningen måste belysas utifrån ett bredare och ett mer aktuellt perspektiv.

CSN Huvudkontoret

Postadress
851 82 Sundsväll

Telefon
060-18 60 00

Telefax
060-18 61 93

Webbadress
www.csn.se

- CSN finner det svårt att bedöma de totala kostnaderna för utredningens förslag.

Allmänt

CSN anser att utredningens intention att förenkla företagens uppgiftslämnande är bra och är något som måste eftersträvas. CSN tycker dock att utredaren har varit försiktig och återhållsam i sina förslag. CSN lämnar därför i remissvaret invändningar mot och synpunkter på utredningen:

CSN vill inledningsvis även ifrågasätta om tillräcklig nytta kan uppnås för företagen genom förslaget, eftersom de kommunala uppgiftskraven för företag inte omfattas.

1. Författningsförslag

Förordningen föreslås träda ikraft den 1 januari 2015.

CSN anser att frågan om uppgifter hos Företagsdatamyndigheten kommer att ha tillräckligt sekretesskydd bör vara färdigutredd innan förordningen träder ikraft. Se även avsnitt 11.2.

4. Förvaltningspolitik, it-politik, strategier och initiativ

I kapitel 4 berörs kortfattat ett antal centrala initiativ och arbeten som bedrivs i linje med att effektivisera förvaltningen och förenkla mötet mellan myndigheter, medborgare och i förekommande fall företag. Några av de arbeten som nämns är E-delegationen och www.verksam.se.

CSN noterar även att det i avsnitt 2.2 Utredningens arbete sägs att utredningen samrått med företrädare för flera av de nämnda initiativen och arbetena. CSN kan emellertid inte i kapitel 4 eller i den övriga utredningen se att erfarenheter från dessa initiativ och arbeten närmare redovisas och inte heller om dessa har haft betydelse för utredningen.

7.2 En gång och till ett ställe

CSN anser det är en god ambition att företagen bara ska behöva lämna uppgifter till myndigheterna en gång på ett ställe, men ifrågasätter möjligheten att realisera detta. Det kan vara möjligt för vissa grundläggande kontaktuppgifter mot vissa myndigheter, men i övrigt kommer Servicetjänsten att utgöra portal för att komma vidare till respektive myndighets e-tjänster för att där lämna specifika uppgifter i linje med respektive myndighets uppgiftskrav.

7.4 Uppgifter som ofta krävs vid ett uppgiftslämnande

Enligt utredningens bedömning bör förenklingsarbetet inledningsvis fokusera på identifikations- och kontaktuppgifter samt andra grundläggande kontaktuppgifter om företagen som myndigheter ofta efterfrågar. Enligt en gjord kartläggning handlar det i första hand om nio kontaktuppgifter.

CSN anser att det är osäkert om behovsbilden för de 14 kartlagda myndigheterna överensstämmer med övriga myndigheters behov. Till exempel har CSN behov av andra kontaktuppgifter än de grundläggande kontaktuppgifter som diskuteras i utredningen.

Ett företag som bedriver utbildningsverksamhet har ofta flera utbildningsanordnare och det är till dem och dess administratörer för studierapportering som CSN behöver kontaktuppgifter för sin handläggning, inte till företaget i sig. I fall ett företag bara har en utbildningsanordnare, och ett likhetstecken i princip kan sättas mellan företaget och utbildningsanordnaren, har CSN som mest bara behov av tre av de nio företagsuppgifter som anges som utgångspunkt i utredningen.

7.6 Hur ska myndigheter använda uppgifter ur företagsregistret?

Utredningen föreslår att myndigheter ska vara skyldiga att anpassa sina e-tjänster så att de uppgifter som kommer att aviseras genom Servicetjänsten kan användas för att minska företagens uppgiftslämnande.

CSN har som framgått under avsnitt 7.4 ett behov av andra kontaktuppgifter än de som diskuteras med utgångspunkt i företagsregistret. Myndigheten förutsätter att den inte kommer att vara skyldig att utveckla sina e-tjänster för att möjliggöra hämtning av uppgifter den inte behöver.

8.1.3 Uppgiftskrav riktas mot företag och näringsidkare

Enligt förslaget avses med företag och näringsidkare fysisk eller juridisk person som bedriver näringsverksamhet i Sverige. Av utredningen framgår att begreppet ska ges en mycket vidsträckt betydelse.

Bestämmelserna i 6 kap. 6 § studiestödslagen (1999:1395) och 6 kap. 9-10 §§ studiestödsförordningen (2000:655) reglerar utbildningsanordnares uppgiftsskyldighet till CSN. Enligt den definition som görs av företag i utredningen tolkar myndigheten det som att utbildningsanordnare med en enskild (privat) huvudman utgör företag eller del av företag. CSN har ingen synpunkt på om dessa företag kommer att omfattas av förordningen eller inte. CSN ifrågasätter dock lämpligheten med att utbildningsanordnare vid dessa företag ska lämna kontaktuppgifter till CSN och rapportera om elevers

studieaktivitet via Servicetjänsten. CSN ifrågasätter detta eftersom det leder till en inkonsekvens i uppgiftslämnande och rapportering till myndigheten med en väg in för utbildningsanordnare i enskild regi och en annan för de i offentlig regi.

9. Sammanfattande målbild

CSN finner inte att utredningen har övertygande skäl för sitt förslag om ett centralt uppbyggt register. Utredningens förslag ter sig omodernt med oklara ansvarsförhållanden och med en kostnadsbild som pekar på ökade kostnader. CSN ser det mer naturligt att ta tillvara E-delegationens erfarenheter och med användning av en distribuerad lösning med informationsutbyte via tjänster och återanvändning av redan framtagna förvaltningsgemensamma lösningar. CSN avstyrker därför utredningens förslag om ett centralt uppbyggt register.

10. En prototyp för minskat uppgiftslämnande

Utredningen har tagit fram en prototyp av en servicetjänst för minskat och förenklat uppgiftslämnande. Syftet med prototypen har enligt utredningen varit att utgöra underlag för denna, inte att fungera som en första version av den servicetjänst som föreslås.

CSN anser att den framtagna prototypen är för enkel i sitt utförande för att ge ett tillräckligt bra grepp om den föreslagna servicetjänstens utformning. Prototypen ger inte heller någon tillfredställande vägledning om vilken utveckling som kommer att krävas av myndigheterna för att få till stånd fungerande informationsöverföringar mellan företag, servicetjänsten och myndigheternas e-tjänster.

11.2 Behov av sekretess hos Företagsdatamyndigheten

Utredningen har övervägt men inte tagit ställning till om en ny sekretessbestämmelse behövs utan anser att den frågan bör utredas vidare separat.

CSN anser att det i samband med att frågan om sekretesskyddet utreds även bör övervägas om någon ytterligare sekretessbrytande bestämmelse, utöver de allmänna i 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), behövs.

11.3.6 Gallring

Utredningen föreslår att vissa gallringsfrister skrivs in i 21 § förordningen. Som skäl till gallringen anges i första hand integritetsskäl.

CSN kan inte se att gallringfrister för uppgifterna i sig i Uppgiftskravsregistret eller i det allmänna företagsregistret diskuteras i utredningen. CSN kan inte heller se att ett bevarande av vissa uppgifter för forskningen har övervägts eller om Riksarkivets har tillfrågats. CSN noterar dock att Riksarkivet saknas som remissinstans enligt sändlistan. CSN anser att delarna om bevarande och gallring behöver förtydligas.

12.1 Organisation

Utredningen tar stöd av den förvaltningspolitiska propositionen (prop. 2009/10:175) för sitt förslag att det bör inrättas en ny myndighet (Företagsdatamyndigheten) med den överordnade uppgiften att verka för att uppnå regeringens mål att minska och förenkla uppgiftslämnandet för företagen. Företagsdatamyndigheten ska bland annat ansvara för Uppgiftskravsregistret och Servicetjänsten.

CSN hade gärna sett att utredaren fört ett vidare resonemang om organisation än utifrån den nämnda propositionen och Bolagsverkets tidigare förslag om ett samordningsorgan. Myndigheter har under senare år prövat olika sätt att samverka kring bl.a. frågor som tangerar dem som utredningen behandlar. Utredningen borde därför ha belyst fler alternativ utifrån vunna erfarenheter av prövade samverkansformer och utifrån de tekniska förutsättningar som i dag är möjliga. I den fortsatta beredningen bör därför frågan om organisation belysas utifrån ett bredare och ett mer aktuellt perspektiv.

12.2 Finansiering

Servicetjänsten ska enligt förslaget finansieras genom avgifter från de anslutna myndigheterna. Företagsdatamyndighetens övriga verksamhet föreslås att finansieras genom omdisponeringar i statsbudgeten.

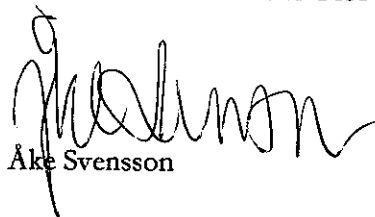
Enligt utredningens bedömning faller det sig naturligt att låta myndigheterna betala en avgift till Företagsdatamyndigheten i förhållande till hur stor myndighetens andel är av det totala nyttjandet av Servicetjänsten. CSN förutsätter att myndigheten inte kommer att belastas med några avgifter om den inte nyttjar Servicetjänsten.

13. Konsekvenser

I konsekvensbeskrivningen görs en uppskattning av kostnaderna för bland annat införande och drift av Servicetjänsten. Ingen uppskattning görs av myndigheternas kostnader för anpassning av sina e-tjänster mot Servicetjänsten.

CSN anser att de uppskattade kostnaderna för myndigheterna behöver beskrivas bättre. CSN kan i konsekvensbeskrivningens uppskattning av kostnader och utifrån finansieringsförslaget i avsnitt 12.2 inte få någon uppfattning över de enskilda myndigheternas kostnad för att bygga upp och underhålla Servicetjänsten. Sammantaget innebär det att det är svårt att bedöma de totala kostnaderna för utredningens förslag.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av verksarkivarien Roger Löfgren. I arbetet med remissvaret har verksjuristen Johan Lindeberg, förvaltningsledaren för studiemedel Anita Hansson och statistikern Olof Fraenell deltagit.

Åke Svensson

Roger Löfgren